

Finansutskottets betänkande

1978/79: 50

angående inkomster på statsbudgeten för budgetåret 1979/80, m. m.,
jämfte motion

I bilaga 2 till *propositionen 1978/79: 100* (budgetpropositionen) har regeringen såvitt nu är i fråga föreslagit riksdagen att *dels* medge att avsättning av kommunalskattemedel sker till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1979/80, *dels* för budgetåret 1979/80, i avvaktan på slutliga förslag i kompletteringspropositionen i enlighet med vad som förordats i bilagan,

- a) beräkna driftbudgetens inkomster,
- b) beräkna förändringar i anslagsbehållningar,
- c) beräkna förändringar i dispositionen av rörliga krediter.

I *propositionen 1978/79: 150* med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1979/80, m. m. (kompletteringspropositionen) har regeringen såvitt nu är i fråga föreslagit riksdagen att *dels* godkänna i propositionen framlagd beräkning av förändringarna i anslagsbehållningarna för budgetåret 1979/80, *dels* godkänna i propositionen framlagd beräkning av förändringarna i dispositionen av rörliga krediter för budgetåret 1979/80, *dels* godkänna beräkning av driftbudgetens inkomster för budgetåret 1979/80 enligt vid propositionen fogad specifikation.

I *motionen 1978/79: 2692* av Olof Palme m. fl. s) hemställs såvitt nu är i fråga att riksdagen beslutar korrigera regeringens inkomstberäkning i budgeten för 1979/80 på sätt som anförts i motionen.

Kapitalbudgetens finansiering har utskottet behandlat i sitt betänkande 1978/79: 49 angående investeringsplan och investeringsstater för budgetåret 1979/80.

Utskottet

Driftbudgetens inkomster. Inkomsterna på driftbudgeten för budgetåret 1979/80 beräknas i kompletteringspropositionen till 126 182,7 milj. kr., vilket innebär en ökning jämfört med beräkningarna i budgetpropositionen med 2 751,4 milj. kr. Ökningen förklaras främst av en snabbare tillväxt av lönesumman än vad som tidigare antagits.

Allmänt gäller för statsinkomsterna självfallet att de är beroende av vilka skatteregler och andra författningar som gäller. I övrigt styrs inkomsterna främst av hur lönesumman utvecklas. Inkomstberäkningarna

i det reviderade budgetförslaget bygger på antagandet att den totala lönesumman ökar med 8,6 % mellan åren 1978 och 1979. För första halvåret 1980 har ökningen satts till 8 % i årstakt. Detta innebär uppjusteringar med en halv procentenhet för år 1979 och med en procentenhet för år 1980 jämfört med de antaganden som låg till grund för inkomstberäkningarna i budgetpropositionen.

Antagandena om lönesummans ökning ligger väl i linje med den bedömning av den ekonomiska utvecklingen i vårt land som utskottet gjort i betänkandet FiU 1978/79: 40. Det bör dock framhållas att någon säker bedömning självfallet inte kan göras. Lönestegringsstakten påverkas bl. a. av om prisutvecklingen kan hållas inom den i de centrala avtalen mellan SAF—LO—PTK angivna gränsen om 5 % t. o. m. utgången av oktober månad, över vilken förhandlingar om kompensation utlöses. För tiden efter oktober 1979 föreligger inga centrala avtal. Den totala lönesummans ökning påverkas också av sysselsättningsutvecklingen. Även i detta hänseende är det i nuvarande konjunkturläge svårt att göra någon säker bedömning. Sammanfattningsvis finner utskottet inte anledning att göra andra antaganden än de som gjorts i propositionen men understryker osäkerheten i bedömningarna.

I fråga om skattereglerna innebär riksdagens beslut att förutsättningarna för inkomstberäkningarna i några avseenden har ändrats. Under inkomstiteln Skatt på inkomst och förmögenhet samt socialförsäkringsavgifter m. m. har i regeringens beräkningar hänsyn tagits till förslagen i propositionen 1978/79: 160 om förändringar i inkomstskatten. Riksdagen har avslagit dessa förslag, vilket föranleder en uppräknings av inkomsterna med ca 850 milj. kr.

Utskottet räknar inte med det belopp av 1 000 milj. kr. som beräkningsmässigt förts upp för att täcka in förslag som regeringen avser lägga fram i höst i syfte att nå en totalfinansiering av reformeringen av inkomstskatten och av de statliga bidragen till kommuner och landstingskommuner. Härigenom är också motionen 2692 (yrkande 4) tillgodosedd.

Viss påverkan på inkomstskatttiteln har också skatteutskottets förslag i betänkandet SkU 1978/79: 53 att avslå regeringens förslag i prop. 1978/79: 199 om särskilt avdrag för vissa skogsuttag.

Sammantaget föreslår utskottet att inkomstiteln Skatt på inkomst och förmögenhet samt socialförsäkringsavgifter m. m. räknas ner med 100 milj. kr. jämfört med regeringens förslag. Utskottet har därvid i likhet med föredraganden antagit att de ändrade reglerna för beskattning av företag inte föranleder något nämnvärt bortfall av statsinkomster under budgetåret 1979/80.

Riksdagen har vid sin behandling av regeringens förslag om höjning av stämpelskatten beslutat om ikraftträdande den 1 juli 1979 i stället för den 1 januari 1980 som föreslogs i propositionen. Utskottet räknar till

följd härav upp inkomstiteln Stämpelskatt och stämpelavgift med 300 milj. kr.

Skatteutskottet avstyrker i betänkandet SkU 1978/79: 44 regeringens förslag i propositionen 1978/79: 115 om höjning av energiskatten. Finansutskottet räknar till följd härav ner inkomstiteln Energiskatt med 150 milj. kr.

Riksdagen har avslagit regeringens förslag till sänkning av försäljningsskatten på motorfordon. Detta ger ca 100 milj. kr. mer i statsinkomster än vad som blivit fallet om regeringens förslag bifallits. Regeringen har emellertid i inkomstberäkningen inte tagit hänsyn till detta sitt förslag, varför utskottet inte förordar någon ändring av ifrågavarande inkomstitel.

Sammantaget innebär utskottets förslag en uppräknig av inkomsterna på driftbudgeten med 50 milj. kr. jämfört med kompletteringspropositionen.

Utskottet tillstyrker att riksdagen medger att avsättning av kommunalskattemedel sker till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1979/80.

I propositionen förordar föredraganden en teknisk omläggning av redovisningen under inkomstiteln Pensionsmedel m. m. Utskottet har inget att erinra mot denna.

I detta sammanhang anför föredraganden synpunkter på vissa andra frågor som rör lönekonstnadspålägget och som sammanhänger med anslagskonsekvenserna vid sjukfrånvaro. Föredraganden noterar bl. a. att anslagsmässiga problem kan uppkomma vid mindre myndigheter, om personalfrånvaron är onormalt stor. Detta har uppmärksamats av utbildningsutskottet vad gäller forskningsanslagen (UbU 1975/76: 10). Riksdagen har på utbildningsutskottets förslag hemställt om åtgärder i syfte att komma till rätta med den belastning som en onormal personalfrånvaro kan medföra.

Föredraganden redogör för de möjligheter som finns att undanröja eventuella anslagsmässiga olägenheter av onormal sjukfrånvaro. Föredraganden finner inte anledning att ändra nuvarande ordning för reglering av myndigheternas produktionsbortfall i sådana situationer. De enstaka problem som kan uppstå bör enligt föredraganden kunna lösas genom tillämpning av redan befintliga metoder.

Vad föredraganden anfört underställs inte riksdagens prövning genom någon punkt i hemställan i propositionen. Utskottet har inte haft möjlighet att i nu förevarande sammanhang pröva frågan. Utskottet vill erinra om att socialförsäkringsutskottet i betänkandet SfU 1978/79: 8 behandlade en motion som tog upp de problem som finns vid sjuk- och föräldraledighet för anställd personal vid forskningsprojekt som finansieras med t. ex. gåvo- och donationsmedel. På socialförsäkringsutskottets förslag avslogs motionen med hänvisning till den av riksdagen tidi-

gare begärda översynen. Vid innevarande riksmöte har riksdagen, på grundval av utbildningsutskottets betänkande (UbU 1978/79: 44), begärt att regeringen vid riksmötet 1979/80 för riksdagen redovisar de undersökningar som gjorts för att finna en lösning på problemet.

Anslagsbehållningarnas utveckling. Frågan om anslagsbehållningarnas utveckling har utskottet ingående behandlat i betänkandet FiU 1978/79: 40. Utskottet redovisar där skälen för att räkna med en minskning av anslagsbehållningarna med 6 miljarder kr. under budgetåret 1979/80. Regeringen har i kompletteringspropositionen räknat med en minskning med 4 miljarder kr. Utskottet vill i likhet med föredraganden betona att dessa beräkningar måste omges med betydande osäkerhetsmarginaler.

Dispositionen av rörliga krediter. Föredraganden räknar i det reviderade budgetförslaget, liksom i budgetförslaget, med att dispositionen av rörliga krediter ökar med 500 milj. kr. Utskottet har ingen annan mening.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. medger att avsättning sker av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1979/80,
2. med anledning av propositionen 1978/79: 150 bilaga 2 moment 3 godkänner utskottets beräkning av förändringarna i anslagsbehållningarna för budgetåret 1979/80,
3. godkänner i propositionen 1978/79: 150 framlagd beräkning av förändringarna i dispositionen av rörliga krediter för budgetåret 1979/80,
4. med anledning av propositionen 1978/79: 150 bilaga 2 moment 6 och motionen 1978/79: 2692 yrkandet 4 beräknar driftbudgetens inkomster för budgetåret 1979/80 enligt *bilagda* specifikation.

Utskottet hemställer att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 1 juni 1979

På finansutskottets vägnar

KJELL-OLOF FELDT

Närvarande: Kjell-Olof Feldt (s), Knut Johansson (s), Torsten Gustafsson (c), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s), Anton Fågelsbo (c), Arne Gadd (s), Knut Wachtmeister (m), Per-Axel Nilsson (s), Rolf Rämgård (c), Anita Gradin (s), Karl Erik Olsson (c), Rune Rydén (m) och Holger Bergqvist (fp).

Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten för budgetåret 1979/80

A Skatter, avgifter, m. m.

I Skatter:

1	Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse samt socialförsäkringsavgifter:		
a	Skatt på inkomst och förmögenhet samt socialförsäkringsavgifter m. m.	56 600 000 000	
b	Kupongskatt	35 000 000	
c	Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	4 000 000	
d	Skogsvårdsavgifter	18 100 000	
e	Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	2 500 000	
f	Arvsskatt och gåvoskatt	490 000 000	
g	Lotterivinstskatt	395 000 000	
h	Stämpelskatt och stämpelavgift	1 380 000 000	58 924 600 000
2	Automobilskattemedel:		
a	Bensinskatt	3 400 000 000	
b	Vägtrafikskatt	3 273 000 000	6 673 000 000
3	Allmän arbetsgivaravgift		72 000 000
4	Tullar och acciser:		
a	Tullmedel	1 025 000 000	
b	Mervärdeskatt	32 600 000 000	
c	Särskilda varuskatter	521 000 000	
d	Försäljningsskatt på motorfordon	640 000 000	
e	Tobaksskatt	2 500 000 000	
f	Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	110 000 000	
g	Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	50 000 000	
h	Skatt på sprit	4 100 000 000	
i	Skatt på vin	870 000 000	
j	Skatt på malt- och läskedrycker	786 000 000	
k	Energiskatt	4 300 000 000	
l	Särskild beredskapsavgift för oljeprodukter	1 000	
m	Skatt på annonser och reklam	186 000 000	
n	Skatt på spel	60 000 000	
o	Särskild avgift på svavelhaltigt bränsle	200 000	
p	Reseskatt	110 000 000	47 858 201 000
			113 527 801 000

II Uppbörd i statens verksamhet:

1	Expeditionsavgifter	157 050 000
2	Bidrag till kostnader för polis-, domstols- och uppbördsväsendet m. m.	69 218 000
3	Vattendomstolsavgifter	1 000 000
4	Inkomster vid kriminalvården	1 000 000
5	Avgifter för utrikesförvaltningens exportfrämjande åtgärder	400 000
6	Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	32 500 000
7	Inkomster vid den statliga läkemedelskontrollen	29 055 000
8	Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	1 800 000
9	Inkomster vid karolinska sjukhuset	536 200 000
10	Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	200 000
11	Inkomster under anslaget kostnader för viss utbildning av handikappade	45 000
12	Inkomster vid arbetarskyddsstyrelsen	3 320 000

13	Inkomster av arbetsgivaravgifter till arbetarskyddsstyrelsens och yrkesinspektionens verksamhet	53 200 000	
14	Inkomster vid statens trafiksäkerhetsverk, att tillföras automobilskattemedlen	47 600 000	
15	Körkortavgifter	21 900 000	
16	Avgifter för registrering av motorfordon	87 550 000	
17	Försäljning av sjökort	4 450 000	
18	Fyrvagnsavgifter, farledsvaruavgifter	200 800 000	
19	Lotsavgifter	30 000 000	
20	Skeppsmättningsavgifter	1 700 000	
21	Fartygsinspektionsavgifter	5 340 000	
22	Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	43 550 000	
23	Pensionsmedel m. m.	1 715 000 000	
24	Inkomst av myntning	92 000 000	
25	Avgifter för granskning av biografilm	506 000	
26	Inkomster vid riksantikvarieämbetet	8 444 000	
27	Avgifter för särskild prövning och fyllnadsprövning inom skolväsendet	599 000	
28	Inkomster vid lantbruksnämnderna	6 800 000	
29	Inkomster vid statens jordbruksnämnd	1 504 000	
30	Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	5 150 000	
31	Avgifter vid köttbesiktning	18 600 000	
32	Inkomster vid statens livsmedelsverk	2 100 000	
33	Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	9 400 000	
34	Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkningen	404 000	
35	Inkomster av statens gruvegendom	12 000 000	
36	Inkomster vid bergsstaten m. m.	4 300 000	
37	Inkomster vid patent- och registreringsväsendet	81 150 000	
38	Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	6 489 000	
39	Exekutionsavgifter	28 566 000	
40	Restavgifter	87 840 000	
41	Inkomster vid statens planverk	250 000	
42	Ersättning för vissa komplementkostnader vid vissa myndigheter m. m.	59 915 000	3 468 895 000
			<hr/>
III	Diverse inkomster:		
1	Bötesmedel	96 170 000	
2	Totalisatormedel	195 000 000	
3	Tipsmedel	424 939 000	
4	Lotterimedel	296 162 000	
5	Räntor och amorteringar på energisparlån	170 200 000	
6	Övriga diverse inkomster	207 000 000	1 389 471 000
			<hr/>
			118 386 167 000
B	Inkomster av statens kapitalfonder		
I	Statens affärsverksfonder:		
1	Postverket	50 000 000	
2	Televerket	155 000 000	
3	Statens järnvägar	1 000	
4	Luftfartsverket	32 900 000	
5	Förenade fabriksverken	43 900 000	
6	Statens vattenfallsverk	1 125 000 000	
7	Domänverket	45 000 000	1 451 801 000
			<hr/>
II	Riksbanksfonden		650 000 000

III *Statens allmänna fastighetsfond:*

1	Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2	Kriminalvårdsstyrelsens	"	1 329 000	
3	Beskickningsfastigheternas	"	23 981 000	
4	Karolinska sjukhusets	"	45 442 000	
5	Akademiska sjukhusets	"	14 241 000	
6	Byggnadsstyrelsens	"	689 006 000	
7	Generaltullstyrelsens	"	108 000	774 108 000

IV *Försvarets fastighetsfond*

151 444 000

V *Statens utlåningsfonder:*

1	Utrikesförvaltningens lånefond	360 000	
2	Biståndsförvaltningens lånefond	110 000	
3	Statens bosättningslånefond	14 000 000	
4	Vattenkraftslånefonden	208 000	
5	Luftfartslånefonden	2 333 000	
6	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	7 757 000	
7	Statens lånefond för universitetsstudier	50 000	
8	Studiemedelsfonden	40 000 000	
9	Lånefonden för studentkårlokaler	160 000	
10	Jordbrukets lagerhusfond	8 000	
11	Kraftledningslånefonden	7 000	
12	Egnahemslånefonden	210 000	
13	Statens avdiktningsslånefond	1 150 000	
14	Fiskerilånefonden	1 900 000	
15	Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	246 000	
16	Skogsväglånefonden	50 000	
17	Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	420 000	
18	Lånefonden för bostadsbyggande	3 917 000 000	
19	Lånefonden för inventarier i vissa specialbostäder	900 000	
20	Lånefonden för kommunala markförvärv	75 000 000	
21	Lånefonden för allmänna samlingslokaler	4 675 000	
22	Övriga utlåningsfonder	300 000	4 066 844 000

VI *Fonden för låneunderstöd:*

1	Kammarkollegiets	delfond	75 000 000	
2	Arbetsmarknadsstyrelsens	"	166 000 000	
3	Bostadsstyrelsens	"	264 000	
4	Riksbankens	"	5 000	
5	Riksgäldskontorets	"	540 000	241 809 000

VII *Fonden för statens aktier*

91 432 000

VIII *Fonden för beredskapslagring*

139 300 000

IX *Statens pensionsfonder:*

1	Folkpensioneringsfonden	95 000 000	
2	Civila tjänstepensionsfonden	3 000 000	
3	Militära tjänstepensionsfonden	376 000	
4	Allmänna familjepensionsfonden	9 380 000	
5	Statens pensionsanstalts pensionsfond	20 210 000	
6	Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	65 000	128 031 000

X *Diverse kapitalfonder:*

1	Fonden för kreditgivning till utlandet	828 000	
2	Naturvårdsfonden	4 741 000	
3	Övriga diverse kapitalfonder	146 208 000	151 777 000

7 846 546 000

Summa kr. 126 232 713 000

